

2015-06-21
Dnr.600-3461-2015

Näringslivsenheten
Mikael Selander
Direkt 010-2250388
Mikael.Selander@lansstyrelsen.se

Ert dnr N2015/2191/J
n.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande gällande SOU 2015:15-Attraktiv, innovativ och hållbar- strategi för en konkurrenskraftig jordbruks- och trädgårdsnäring

Sammanfattning

Länsstyrelsen Dalarna har fått möjlighet att lämna yttrande gällande rubricerat slutbetänkande (SOU 2015:15). Vi tycker att utredningen i stort är bra. Den innehåller förslag som leder till en mer konkurrenskraftig jordbruks- och trädgårdsnäring.

Vi stödjer utrednings förslag att regeringen till riksdagen lägger ett förslag till en vision för 2030 om en hållbar, attraktiv och innovativ jordbruks- och trädgårdsnäring.

Vi delar utredningens syn att statens roll främst är att skapa goda förutsättningar genom villkor och regler i paritet med konkurrentländerna och genom kunskaps- och innovationssystemet. Vi ser också att den svenska ståndpunkten rörande EU:s gemensamma jordbrukspolitik i större utsträckning bör gagna svenska näringspolitiska intressen. Detta inom ramen för avreglering av CAP och minskning av dess andel av EU:s budget

I utredningen finns förslag till förändring inom fyra områden; företagande, regler och villkor, marknad samt kunskap och innovation. Detta är en bra indelning och de satsningar som lyfts fram är relevanta och strategiska.

Utredning föreslår att det ska gå att ändra juridisk form på ägandet för att underlätta kapitalförsörjningen för befintliga ägare. Vi tror inte det ger önskad effekt eftersom det för dagens ägare handlar det om att kunna driva sina företag med tillräcklig vinstmarginal och ett fungerande kassaflöde oavsett ägandeform.

Vi ser det som en stor brist att utredning bedömer att förslagen inte har någon påtaglig betydelse för de jämställdhetspolitiska målen. Det är för oss svårt att

2015-06-21

förstå hur utredningen kan dra den slutsatsen när förslagen exempelvis påverkar både kompetensförsörjning, sysselsättning och arbetsmarknad

Vi tycker analysen kring hur förslagen på verkar de integrationspolitiska målen är allt för enkel. Den ökande invandringen är på många delar i Sverige den stora anledningen till att befolkningen ökar. Att inte ta med detta som en möjlighet i utredningen är en stor miss. Utrikesfödda kan och kommer att vara en viktig resurs för en konkurrenskraftig jordbruks- och trädgårdsnäring.

Kommentarer till förslagen

Konkurrenskraftsutredningen bygger på de fyra delarna "Företagande", "Regler och Villkor", "Marknadsförutsättningar" och "Kunskap och Innovation".

Vi har valt att kommentera delar av utredning

3 Företagande

3.3 Kapitalmarknad, riskhantering och ägarbyte

Vi delar inte konkurrenskraftsutredningens konstaterande att kapitalmarknaden är välfungerande eftersom det finns problem när det gäller kapital till investeringar inom både lantbruks- och trädgårdsbranschen i områden med låga fastighetspriser.

3.5 Ägarbyte och delat ägande

Det finns en stark tradition inom framförallt lantbruksnäringen att man ska föra släktens traditioner vidare genom att ta över fastigheten och driften och så småningom lämna den vidare till nästa.

Vi befärar att denna företelse som hämmar utvecklingen i effektivitet hos några lantbruksföretag där företagsledaren inte trivs i sin roll och egentligen har andra privata mål än de hen ärvt.

Någon form av uppluckring av denna tradition tillsammans med utredningens förslag om ett uppdrag till Jordbruksverket och marknadens aktörer att redogöra för modeller för olika former av ägarbyten, tror vi kan underlätta rekrytering av nya företagare inom lantbruksbranschen som har större ambitioner kring företagsledning och entreprenörskap.

3.6 Jordförvärvslagstiftningen

Att ändra juridisk form på ägandet kommer i sig inte att underlätta kapitalförsörjningen för befintliga ägare. För dagens ägare handlar det om att

2015-06-21

kunna driva sina företag med tillräcklig vinstmarginal och ett fungerande kassaflöde oavsett ägandeform.

Det kommer däremot att öppna för en ny kategori av kapitalstarka investerare som kommer att driva upp priserna på jord- och skogsbruksmark.

Grundproblematiken är alltså inte den juridiska formen på verksamheten utan bristen på lönsamhet.

Den föreslagna konsekvensutredningen är mycket viktig för att se vilka konsekvenser detta förslag får på kort och långsikt.

4 Regler och villkor

4.3 Djurskydd

Länsstyrelsen Dalarna ser positivt på att Sverige driver på djurskyddsarbetet på EU nivå. Bra också med ökade djuromsorgsprogram. Länsstyrelsen tycker inte att det är en bra ide att ta bort den nationella djurskyddslagstiftningen som exempelvis beteskravet för nötkreatur och lägre beläggningsgrad. Sverige är inte ensamt i Europa att ha strängare djurskyddsregler än EU:s miniminivå. Ett försämrat djurskydd blir också negativt då konsumenternas vilja att köpa svenska produkter kan minska.

Länsstyrelsen ser också att en ökad djurbeläggningsgrad kan försämra djurhälsan med en ökad antibiotikaförskrivning till följd. Sverige bör därför (minst) behålla den miniminivå på djurskyddslagstiftningen som nu råder.

Kontrollprogram och frivilliga djuromsorgsprogram som föreslås kompensera sänkningen av djurskyddsnivån omfattar inte alla djurägare och kan därför inte fullt ut ersätta den nationella djurskyddslagstiftningen.

Den nationella djurskyddslagstiftningen som går utöver EU:s bestämmelser ska grunda sig på fakta och beprövad erfarenhet men djuretiska dimensioner kan i vissa fall vara motiverade.

Strävan efter likvärdig tillämpning sker redan idag genom den myndighetsgemensamma målbilden, intern kontroll, kalibreringskurser mm

- En översyn av svensk djurskyddslagstiftning med balans mellan djurskydd och konkurrenskraft.

Utredaren framför nödvändigheten av att Sverige moderniserar och får en flexiblere djurskyddslagstiftning med mindre detaljeringsgrad och föreslår därför en översyn av nuvarande lagstiftning. Länsstyrelsen menar att ingen ny översyn

2015-06-21

av djurskyddslagstiftningen behöver göras utan att målsättningen uppnås om huvudförslagen i "Ny Djurskyddslag, SOU 2011:75" genomförs. I det remissbehandlade förslaget finns förutom ökad målstyrning, ökad flexibilitet och mindre detaljeringsgrad också viktiga förändringar som märkningskrav på katter, förbättrat skydd för övergivna djur och försöksdjur samt vissa straffskärpningar vid grova brott mot djurskyddslagen.

Länsstyrelsen vill också framhålla vikten av att ursprungs- och geografisk märkning samt ökade möjligheter för skyddade beteckningar genomförs för livsmedel i syfte att underlätta för konsumenten att välja kvalitetsmässiga bra inhemska livsmedel. Kan medel ur landsbygdsprogrammet användas för att stimulera ökad djurvälstånd är detta bra.

- Uppdrag till Jordbruksverket att se över möjligheter och konsekvenser av att ta bort krav på förprovning.

Länsstyrelsen ser förprovningar som ett viktigt verktyg för förebyggande djurskyddsarbete. Att ur djurskyddssynpunkt göra rätt från början vid ny- och ombyggnationer är resursbesparande för djurägaren. Länsstyrelsen är dock öppen för att vissa förändringar kan göras exempelvis att förprovning av mindre häststallar inte ska vara obligatoriska. Givetvis ska handläggningstider för förprovningssärenden vara sådana att hinder för igångsättande av byggnation inte sker.

Ett av de argument som förs fram i andra sammanhang som stöd för att ta bort kravet på förprovning är att en godkänd förprovning ändå kan generera anmärkningar i en djurskyddskontroll. Det är viktigt att man i dessa sammanhang dels säkerställer att det inte beror på olika bedömningsgrunder hos de inblandade handläggarna/kontrollanterna, dels i relevanta fall förtydligar att djurskyddets bedömning inte berör det som förprovats. Om den förra anledningen bidrar till motivet att ta bort kravet på godkänd förprovning så är det snarare inom länsstyrelserna som vi kan lösa det problemet.

Konsekvensen för enskilda företagare kan bli mycket kostsam om förprovningstiderna tas bort. Däremot kan det vara viktigt att se över att förprovningen verkligen omfattar det som kvalitetssäkrar animalieproduktionen sett ur företagarnas synvinkel, som till exempel dimensioneringar av utrymmen utifrån djurs behov och beteenden, brandförebyggande och – begränsande åtgärder med mera.

2015-06-21

5 Marknadsförutsättningar

5.5 Medvetna konsumenter

Vi delar utredningens bedömning att en god djurskyddsnivå har djup förankring bland många konsumenter. Det finns därför goda möjligheter att uppnå ett gott djurskydd på andra sätt än genom lagstiftning.

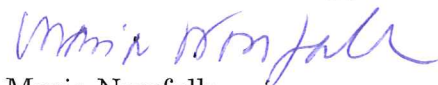
6.3 Rådgivning

Länsstyrelsens kapacitet när det gäller rådgivning har minskat och kommer sannorlikt att minska de kommande åren. Rådgivningsföretagen får en allt större geografisk yta att arbeta över och det gagnar inte utvecklingen i vårt län. Det är viktigt att det finns en kvalitativ rådgivning tillgänglig i hela landet. Detta för att näringen ska kunna utvecklas och vara konkurrenskraftig på både kort- och långsikt. I den förslagna visionen för 2030 om en hållbar, attraktiv och innovativ jordbruks- och trädgårdsnäring bör detta belysas.

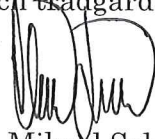
7.6 Övriga konsekvenser

Vi ser det som en stor brist att utredning bedömer att förslagen inte har någon påtaglig betydelse för de jämställdhetspolitiska målen. Det är svårt att förstå hur utredningen kan dra den slutsatsen när förslagen exempelvis påverkar både kompetensförsörjning, sysselsättning och arbetsmarknad

Vi tycker analysen kring hur förslagen på verkar de integrationspolitiska målen är allt för enkel. Den ökande invandringen är på många delar i Sverige den stora anledningen till att befolkningen ökar. Att inte ta med detta som en möjlighet i utredningen är en stor miss. Utrikesfödda kan och kommer att vara enviktig del för en konkurrenskraftig jordbruks- och trädgårdsnäring.

Maria Norrfalk
Landshövding

Mikael Selander

Föredragande

Chef för Landsbygdenheten